

Den utvidgade tolkningen av Århuskonventionen

*– en seger för kulturmiljön, och i så
fall, till vilket pris?*

Århuskonventionen och PBL

- ❖ Århuskonventionen artikel 9.2 -> PBL kap. 13 § 12
- ❖ Århuskonventionen artikel 9.3 -> PBL kap 13 § 8 (t.ex. § 2a)
 - *En utveckling som har skett i praxis*
 - *Men vad innebär egentligen den expanderade talerätten för föreningar i frågor som rör den byggda kulturmiljön för värnandet av kulturvärdena, domstolars utredning och effektivitet och, inte minst, för andra konflikterande miljömål och det kommunala självstyret?*
- ❖ Metod

Överklagande av detaljplaner

- ❖ Trygg-Hansa-fallet (MÖD P 10362-18, MMD P 3405-18)= *Talerätt baserat på artikel 9.3. Fråga om påbyggnad på blåklassificerad byggnad. Formellt fel i beslutsfattandet. Beslutet bedömdes vara av principiell beskaffenhet, efter yttrande från RAÄ och platsbesök, och borde därför ha fattats av kommunfullmäktige*
- ❖ Snäckan-fallet (NJA 2020 s. 641, MMD P 5146-20)= *Rivning av befintliga grönklassade kontorskomplex, ersätta med ny – S:t Erik hävdar att det påverkar blåklassade byggnader och en enhetlig takfrontslinje. Talerätt baserat på 9.3. Detaljplanen bedömde ej medföra påtaglig skada på riksintresset, baserat på redan befintligt underlag i målet.*
- ❖ Nobel Center-fallet (MMD P 1535-17, talerätten avgörs av deldom) = *Talerätt baserat på 9.2. RAÄ yttrade sig och platsbesök gjordes. Detaljplanen bedömdes medföra en påtaglig skada på riksintresseområdet för Stockholms innerstad och Djurgården, i synnerhet för hamnverksamheten.*

Stockholm. Norra Blasieholmshamnen.

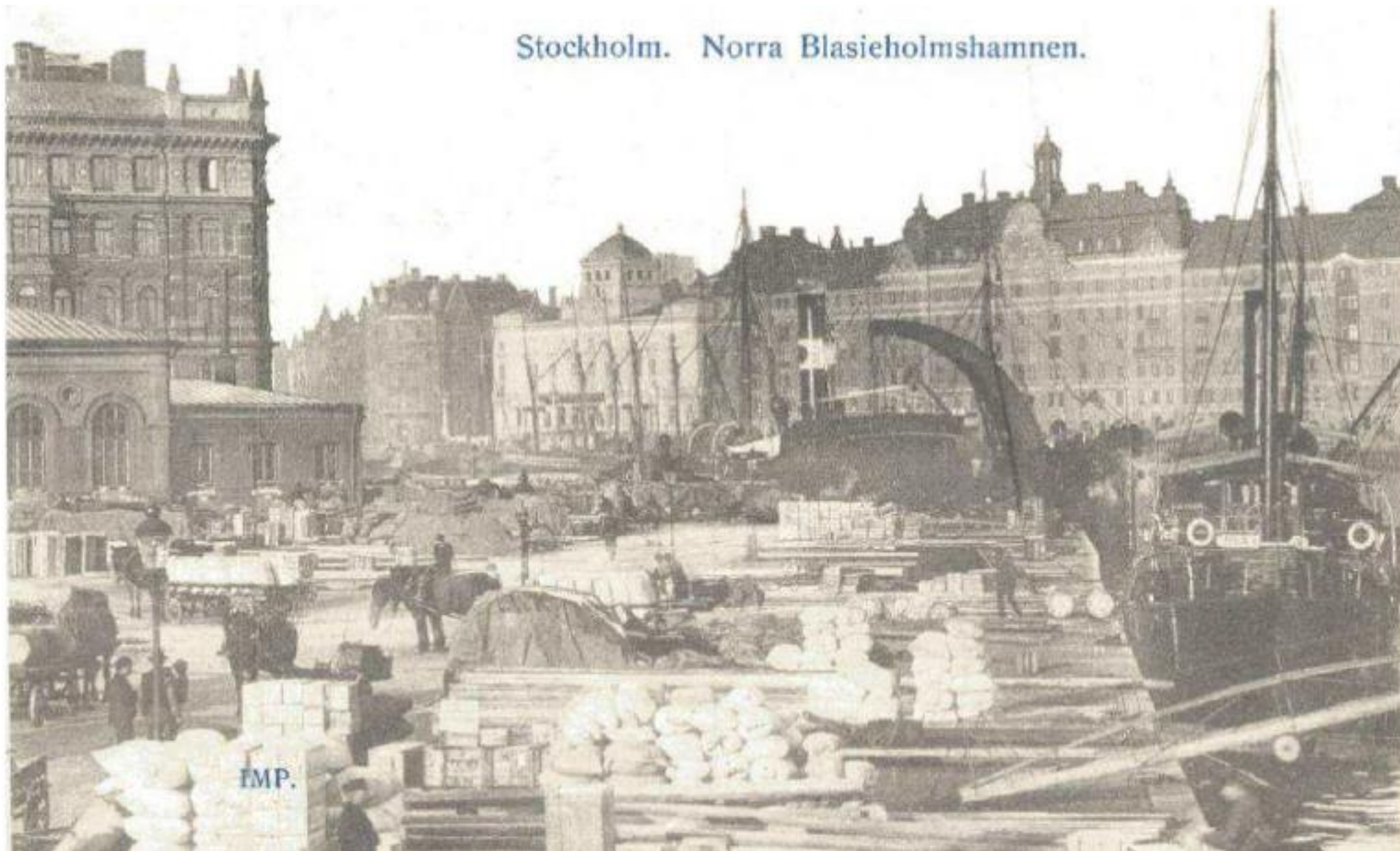


Bild: Foto på Norra Blasieholmshamnen från tidigt 1900-tal. Källa: Stockholmskällan, MKB:n s. 25



Bild: Flygfotografi över Blasieholmen där tullhuset och de två röda magasinsbyggnaderna syns i förgrunden (planbeskrivningen s. 17).



Bild: Illustration av Nobelcentret på Blasieholmen. Foto: Stockholms stad

Överklagan av enskilda beslut

- ❖ Falkenbergs-fallet (NJA 2020 s. 190, beslutet återförvisas till LST): *Naturskyddsföreningen i Varberg fick rätt att överklaga ett enskilt beslut om bygglov genom en konventionsenlig tolkning av 13 kap. § 8 PBL och § 42 FL. LST bedömer risk för påtaglig skada.*
- ❖ Västra Värlinge-fallet (Växjö MMD, Mål nr P 51–21, målet återförvisas till LST): *SBVF fick rätt att överklaga beslut om rivningslov. Gården bedömdes, genom en tolkning av detaljplanens illustrationer, omfattas av rivningsförbudet i 9 kap. 34 § 2 st. PBL.*



Bild: Länsstyrelsens Skåne, rättsenheten, beslut Dnr 403-5537-2021 & 403-5540-2021, 2021-05-20

Slutsatser om rättsutvecklingens effekter

- ❖ Det kommunala självstyret
- ❖ Domstolars utredningsskyldighet och effektivitet
- ❖ Kulturmiljöskyddet
- ❖ Konflikt med andra miljömål, såsom energieffektivisering?